

Pravo muslimana kod drugog muslimana (Medina)

Hatib: Abdulbari ibn Avad es-Subejti

21. rebiul-evvel 1440. po Hidžri / 30. novembar 2018.

Hvala Allahu na blagodati upute, pokornosti Njemu i ispunjavanja prava. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu, On čuva Svoje dobre robove od posrnuća i grijeha.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, pomogao je sljedbenike istine i suzbio je laž, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, pozivao je plemenitim svojstvima i upozorio je na neposlušnost roditeljima, neka su na njega Allahova milost, spas i mir, i na njegovu porodicu i ashabe sve dok sviće jutro i Sunce se uljepšava za izlazak.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost, ona je poputnina za onoga ko želi poputninu, spas za onoga ko traži spas i ona je stepenica ka najvišim deredžama.

U kolotečini života i snažnom naletu materijalne “bujice”, koja nosi sve pred sobom, musliman zapostavlja neke svoje društvene obaveze, izgradnju društvenih odnosa, zaboravlja ih i ignoriše u nadi da će se njegov život i njegove međuljudske relacije vratiti na ispravan kolosijek i popraviti sami od sebe, a onda prođu dani i godine, produbi se jaz, poveća otuđenost i životom počnu dominirati negativne emocije i hladnoća.

Islam posvećuje veliku pažnju društvenim odnosima i za njihovo uspostavljanje, unapređivanje i čuvanje propisuje posebnu nagradu, koja bi trebala biti dovoljan podsticaj ljudima da se trude i natječu u ovoj oblasti, kako bi se srca zbližila, veze među ljudima ojačale, potrebe ispunile, društvo okitilo plemenitim svojstvima i lijepim djelima, kako bi se ojačao tas dobrih djela i povećale deredže.

Kada se ispune prava, izvrše obaveze i osnaže veze, zajednica postaje jača, kompaktnija i otpornija.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Musliman kod drugog muslimana ima šest prava.” Neko je upitao: “Koja su to prava, Allahov Poslaniče?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada ga sretneš, nazovi mu selam; kada te pozove, odazovi se na njegov poziv; kada od tebe zatraži savjet, posavjetuj ga; kada kihne i zahvali Allahu, zamoli milost za njega; kada se razboli, obiđi ga i kada umre, isprati njegovu dženazu.” Ovo je veličanstven hadis koji otvara horizonte bliskosti, solidarnosti i ljubavi među ljudima i udahnuje dušu ljudskom životu. Uzvišeni kaže: “... i On je sjedinio srca njihova. Da si ti potrošio sve ono što na Zemlji postoji, ti ne bi sjedinio srca njihova, ali ih je Allah sjedinio – On je zaista silan i mudar.” (El-Enfal, 63)

Prvo pravo muslimana kod muslimana je selam, riječ ljubavi i harmonije i pozdrav stanovnika Dženneta. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nećete ući u Džennet dok ne budete vjerovali, a nećete vjerovati dok se ne budete voljeli. Hoćete li da vas uputim na djelo zbog kojeg, ako ga budete činili, zavoljet ćete se? Širite selam među sobom.”

Selam je ključ koji otključava ljubav u srcima i koji otvara svaka vrata. On oplemenjuje život blagoslovom, napretkom i uvećanjem. Uzvišeni kaže: “A kad ulazite u kuće, vi ukućane njene pozdravite pozdravom od Allaha propisanim, blagoslovljenim i uljudnim.” (El-Maida, 61)

Selam je poruka sigurnosti i obilježje vjernika. Ko spozna njegovo značenje, bude ga istinski vrednovao, živio njegovu bit i vrijednost, očistit će svoju dušu, popraviti svoje ponašanje i unaprijediti svoju zajednicu u duhovnom i materijalnom smislu. Uzvišeni kaže: “... kojom Allah upućuje na puteve spasa one koji nastoje steći zadovoljstvo Njegovo i izvodi ih, po volji Svojoj, iz tmina na svjetlo i na Pravi put im ukazuje.” (El-Maida, 16)

Pravo muslimana kod muslimana je da se odazove na njegov poziv, prisustvuje gozbi koju on pripremi i učestvuje u njegovim radostima. Razmjenom poziva među muslimanima ostvaruje se bliskost i zajedništvo, druženje i sastajanje, a u takvom ambijentu neutrališu se problemi, pametni ljudi rješavaju nesuglasice, jačaju veze i otklanjaju barijere. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada neko od vas bude pozvan na gozbu, neka se odazove, ako hoće, neka jede, ako neće, neka ostavi.”

Gozba se ne vrednuje količinom utrošenog imetka i uloženog napora, nego ostvarenjem intencija bratstva i međumuslimanske komunikacije. Pretjerivanje i rasipništvo u gozbama je neprihvatljiva praksa, koju odbacuje šerijat i zbog koje se gubi blagoslov. Uzvišeni kaže: “I jedite i pijte, samo ne pretjerujte; On ne voli one koji pretjeruju.” (El-A'raf, 31)

Treće pravo muslimana kod muslimana jeste da ga savjetuje s blagošću i osjećajem. Savjetovanje je poruka ljubavi od muslimana njegovom bratu, da ga voli, želi mu svako dobro i želi ga sačuvati od svakog zla.

Savjetnik zauzima visoku poziciju u vjeri i počasno mjesto na Dan kada ljudi budu stajali pred Gospodarom svjetova. Kada ga neko savjetuje, iskren čovjek će, zbog savjeta, osjetiti razgaljenje u duši, njegovo srce će s pažnjom slušati, a duša savjet primiti, i neće ga odbaciti zbog ružnog mišljenja o onome koji ga je savjetovao ili pogrešnog tumačenja.

Vođa pravovjernih Omer, radijallahu anhu, govorio je: “Allah se smilovao čovjeku koji nam ‘pokloni’ naše mahane.”

Ogromna je razlika između iskrenog, omiljenog, dobronamjernog i pažljivog savjetnika, koji savjetuje, ali i sakriva tuđe mahane, i savjetnika koji ima prikrivene namjere, kojem je savjet tek sredstvo za ostvarenje zlih namjera, i koji istražuje tuđe mahane kako bi javno osramotio svoju braću i obznanio njihove nedostatke. Njemu je svejedno da li će nekoga omalovažiti, ili optužiti, ili oklevetati.

Četvrto pravo jeste blagosiljanje onoga koji kihne i učenje dove za njega da mu se Allah smiluje, a svaki čovjek raduje se dovi i priželjkuje Allahovu milost.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Dova muslimana, u tajnosti, bit će uslišena. Kod njegove glave stoji melek, koji je zadužen da, kada god on zamoli dobro za svoga brata, kaže: 'Amin, i tebi isto!'"

Kihanje je Božija blagodät prema ljudima, koja zahtijeva od ljudi zahvalnost i priznanje, a blagosiljanje onoga koji kihne, učenje dove i spominjanje Allaha ozlojeđuje i tjera šejtana. Onome koji kihne naređeno je da, za onoga koji ga je čuo i blagoslovio, moli od Allaha oprost, uputu i popravljjanje stanja koje znači opći napredak i blagostanje.

Od prava muslimana kod drugog muslimana jeste da ga posjeti u bolesti, a razlog je taj što bolesnik prolazi kroz teško, emocionalno i psihofizičko, stanje, njegova bolest može potrajati danima i mjesecima, zbog nje ne može spavati, biti miran, bori se sa bolovima, i željno iščekuje dovu zbog koje će mu Allah dati lijek, podići stepen kod Sebe, posjetu koja će ublažiti njegovu bol, riječ koja će ga utješiti i nježni dodir koji će ga podsjetiti na blizinu njegove braće.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Ko posjeti bolesnika, kojem još nije nastupio edžel, smrtni čas, i kaže: 'Es'elullahel-azim rabbel aršil-azim en ješfijekel – Molim Allaha Uzvišenog, Gospodara Arša Veličanstvenog, da te izliječi!', Allah će mu dati ozdravljenje."

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Allah, džellešanuhu, reći će na Sudnjem danu: 'O sine Ademov, razbolio sam se, a ti Me nisi obišao.'" Reći će: "Gospodaru, kako ću Te obići, a ti si Gospodar svjetova?" Allah, džellešanuhu, reći će mu: "Zar nisi znao da je taj i taj bio bolestan, a nisi ga obišao? Zar nisi znao da si to učinio, našao bi Me kod njega."

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: “Ko obiđe bolesnika, neprestano će biti u hurfetu Dženneta.” Upitali su: “Allahov Poslaniče, a šta je to hurfet Dženneta?” “Njegovi plodovi”, reče on.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko obiđe bolesnika ili posjeti brata u vjeri, radi Allaha, pozove ga glasnik: ‘Lijepo je to što si uradio, lijep je svaki tvoj korak, i dodijeljen ti je taj i taj stepen u Džennetu.’”

“Ko obiđe bolesnika, pratit će ga milost sve dok ne sjedne, a kada sjedne, prekrit će ga milost.”

“Nema nijednog muslimana koji obiđe drugog muslimana u bolesti a da Allah ne pošalje 70.000 meleka da za njega mole milost, u bilo kojem dijelu dana, sve dok ne omrkne, i u bilo kojem satu noći, sve dok ne osvane.”

Ako analiziramo koncept međuljudskih prava, njihove vrste, sveobuhvatnost i intencije, shvatit ćemo da prava muslimana kod drugog muslimana traju čak do smrti i protežu se nakon smrti. U ovu vrstu prava spadaju obavljanje dženaze, upućivanje dove za umrlag i sl.

Na ovaj način iskazuje se poštovanje prema umrlom i pokazuje se vjernost muslimana jednih prema drugima, kao jedna od nužnih posljedica islamskog bratstva. Kako je samo uzvišena vjera islam i kako je samo cjelovit i sveobuhvatan njen program, i kolika je njegoa vrijednost i blagodat.

To je vjera koja razvija čovjekov duhovni i estetski osjećaj, unapređuje njegova djela i govor, uređuje njegov tajni i javni život. Kada musliman umre, dužnost drugih muslimana je da ga ogasule, zamotaju u ćefine, klanjanju mu dženazu, mole za njega, isprate ga do kabura i ukopaju i njegov mezar čuvaju od bilo kojeg oblika skrnavljenja.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko bude pratio dženazu, vjerujući i nadajući se nagradi, i ostane u mezarju dok se ne klanja namaz umrlom i ne ukopa, vratit će se s nagradom od dva kirata, svaki kirat veličine Uhuda.”

I rekao je: "Ko bude gasulio umrlog i sakrije neku njegovu mahanu, Allah će njemu sakriti grijeha, a ko umrlog umota u ćefine, Allah, džellešanuhu, zaodjenut će ga odjećom od brokata." I rekao je: "Kome budete klanjali dženazu, učite mu iskrene dove."

Jeziđ ibn Sabit, radijallahu anhu, rekao je: "Izašli smo s Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, i kada je došao do Bekija, mezarja u Medini, ugledao je jedan novi mezar. Upitao je čiji je to kabur, a kada mu je rečeno da je to kabur te i te žene, on se odmah sjetio te žene i upitao ih je: "Zašto me niste obavijestili o njenoj dženazi?" Ashabi su kazali: "Spavao si, a i postio si, pa nam je bilo neugodno da te uznemiravamo." Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tad reče: "Nemojte to činiti! Ko god da umre od vas, a ja budem među vama, obavijestite me, jer moj namaz za njega je milost."

Zatim je otišao do njenog mezara, a mi smo se poredali u safove, i donio je četiri tekbira."

Ovakvo društvo, koje ispunjava svoje obaveze, pokoravajući se Allahu i slijedeći Poslanikov sunnet, je društvo čvrstih temelja i ponosnih ljudi, i nijedan neprijatelj mu ne može nauditi, srušiti njegovu građevinu i pokidati veze između njegovih članova. Uzvišeni kaže: "Oni koji poslije njih dolaze – govore: 'Gospodaru naš, oprosti nama i braći našoj koja su nas u vjeri pretekla i ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjernicima; Gospodaru naš, Ti si, zaista, dobar i milostiv!'" (El-Ahzab, 10)

Donosite salavate na Poslanika Pravog puta, to vam je naredba od vašeg Gospodara u Njegovoj Knjizi: "Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

